

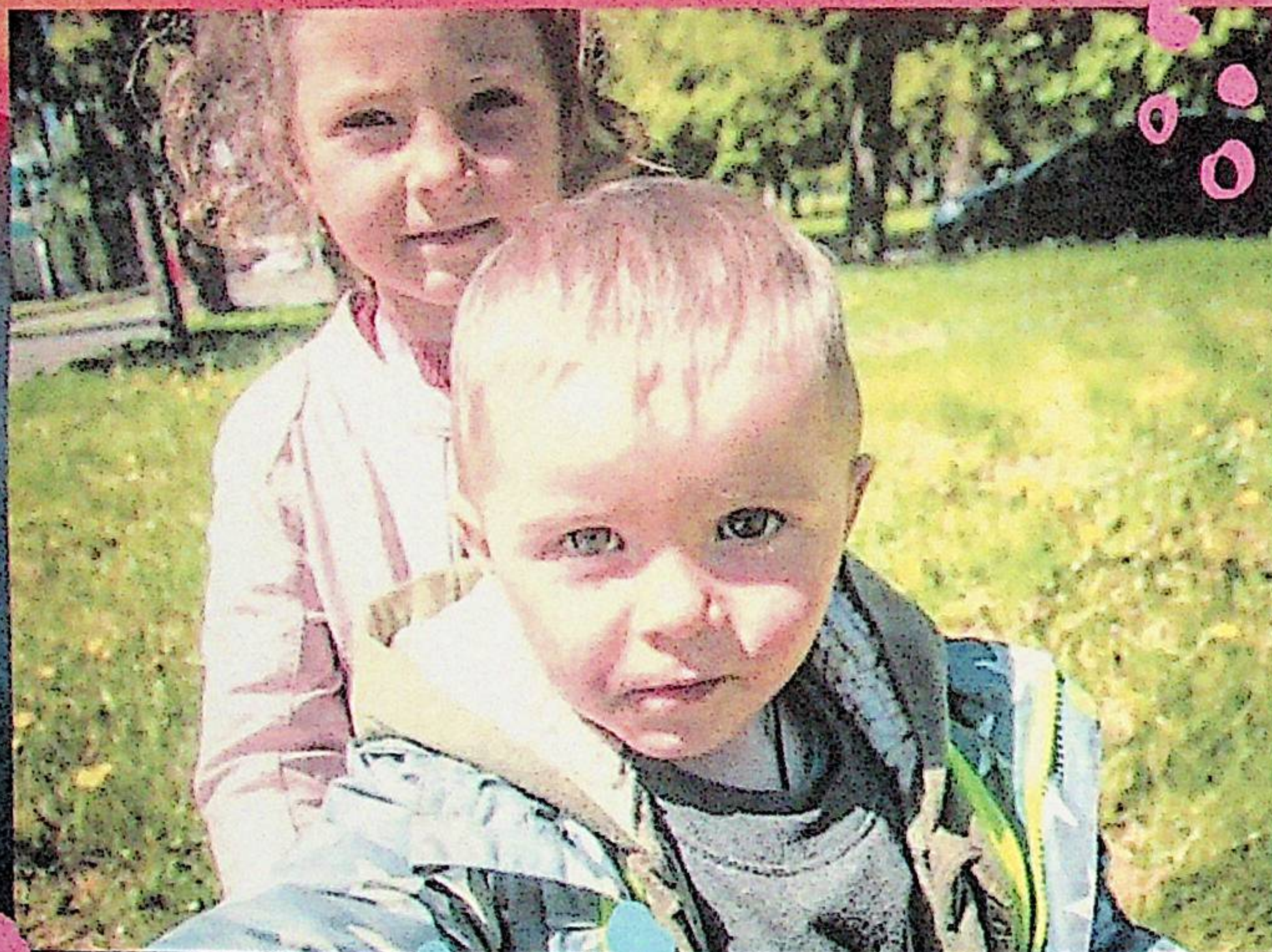
1575379

Валерій Зливков, Світлана Лукомська

ДІТИ ВІЙНИ

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ТА
ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ПСИХОЛОГІЧНОЇ
ДОПОМОГИ

Посібник присвячено аналізу сучасних теоретико-методичних і практичних підходів щодо психологічної допомоги дітям війни. Визначено ключові поняття, впливи війни на психічний стан дітей та підлітків і потенційні ресурси для їх відновлення. Окреслено особливості психосоціальної допомоги та психотерапевтичних втручань (основні моделі допомоги дітям війни, ефективні у різних країнах); а також можливості адаптації зарубіжних методик психосоціальної підтримки дітей війни до реалій України (у тому числі наведено психодіагностичні методики, що багато років використовуються з дітьми, які зазнали впливів війни і/або змушені були переселитися до безпечних місць із зон активних бойових дій). У посібнику поєднано сучасні теоретичні розвідки та адаптовані авторами практичні методики. Посібник адресовано широкому колу практичних психологів, педагогів, соціальних працівників та усіх, хто цікавиться психологічною допомогою дітям в умовах війни.

ЗМІСТ

СЛОВО ДО ЧИТАЧА	4
ПЕРЕДМОВА	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНЕ ПІДГРУНТЯ НАДАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ВІЙНИ	8
Вплив війни на психічний стан дітей та підлітків:	
визначення основних понять.....	8
Горе, зумовлене раптовою смертю близької людини.....	17
Нормальне, ускладнене, травмівне горе у дітей	24
ПТСР та інші розлади у дітей	26
Вплив травми війни на моральний розвиток дітей та підлітків	31
Ресурси для відновлення дітей війни	33
РОЗДІЛ 2. ПСИХОСОЦІАЛЬНА ДОПОМОГА ТА ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНІ ВТРУЧАННЯ	37
Ранні та довгострокові психосоціальні втручання	37
Модель адаптації та відновлення після психотравм війни (ADAPT).....	38
Етапи психосоціальної допомоги дітям, постраждалим від війни	41
Психологічна допомога дітям при переживанні горя	44
Психоедукація щодо ПТСР	47
KIDNET, Когнітивно-поведінкова терапія при роботі з дітьми війни	50
/ Виховний і психологічний ресурс бабусів і дідусів	51
РОЗДІЛ 3. МОЖЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ ЗАРУБІЖНИХ МЕТОДИК ПСИХОСОЦІАЛЬНОЇ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ВІЙНИ ДО РЕАЛІЙ УКРАЇНИ	54
Програма психосоціальної підтримки дітей та матерів під час війни (реалізована з постраждалими від війни у Боснії).....	54
Орієнтації на втрату та на відновлення у терапії горя	57
Методика «Річка горя».....	60
«Відновлювальний переказ» при травмівній втраті	62
Протокол «Зцілення після втрати» (Healing After Loss, HeAL)	77
Стислий огляд ефективних психосоціальних втручань для дітей та підлітків... ..	78
Психодіагностичні методики для дітей і підлітків	79
ПІСЛЯМОВА	86
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	87